

COMPENSA ĪPAŠUMA VISU RISKU APDROŠINĀŠANAS NOTEIKUMI NR. CVR I.5.13.

(Apstiprināts Compensa Vienna Insurance Group UADB 2015. gada 28. decembra valdē)

I. TERMINU SKAIDROJUMI

I.1. APDROŠINĀTĀJS – Compensa Vienna Insurance Group UADB Latvijas filiāle, reģ. nr. 40103942087, adrese: Vienības gatve 87h, Rīga, LV-1004.

I.2. APDROŠINĀJUMA ŅĒMĒJS – juridiska vai fiziska persona, kas noslēgusi apdrošināšanas līgumu savā vai citas personas labā. Apdrošinājuma ņēmējam tiek pielīdzinātas personas, kuras ir pilnvarotas veikt apdrošināto objektu uzraudzību vai apsaimniekošanu, vai kurām apdrošinātais objekts ir nodots lietošanā vai nomā. Šo personu darbība vai bezdarbība seku ziņā tiek pielīdzināta paša Apdrošinājuma ņēmēja rīcībai.

I.3. APDROŠINĀTAIS – apdrošināšanas polisē norādītā persona, kurai ir īpašuma tiesības uz apdrošināšanas objektu, kuras labā ir noslēgts apdrošināšanas līgums un kurai ir apdrošināmā interese.

I.4. DARBINIEKS – fiziska persona, kura nodarbināta un/vai rīkojas Apdrošinājuma ņēmēja vai Apdrošinātā vārdā saskaņā ar darba, uzņēmuma vai jebkādu citu līgumu.

I.5. ATLĪDZĪBAS SAŅĒMĒJS – apdrošināšanas polisē norādītā persona, kurai ir apdrošināmā interese un kurai paredzēta apdrošināšanas atlīdzības izmaksa, iestājoties Apdrošināšanas gadījumam. Ja apdrošināšanas polisē nav norādīts citādi, tad persona, kurai ir tiesības saņemt apdrošināšanas atlīdzību pret zaudējumiem un bojājumiem, ir Apdrošinātais.

I.6. APDROŠINĀŠANAS LĪGUMS – apdrošināšanas līgums, kā noslēgšanas apliecinājums ir apdrošināšanas prēmijas apmaksa par apdrošināšanas polisi, kas ietver apdrošināšanas noteikumus, apdrošināšanas polisi, apdrošināšanas pieteikumu, kā arī visus šī apdrošināšanas līguma grozījumus, par kuriem Apdrošinātājs un Apdrošinājuma ņēmējs rakstiski ir vienojušies.

I.7. DISTANCES APDROŠINĀŠANAS LĪGUMS – apdrošināšanas līgums, ko Apdrošinātājs un Apdrošinājuma ņēmējs noslēdz, pamatojoties uz Apdrošinātāja rakstveida piedāvājumu un rēķinu vai ar kataloga, presē publicētas reklāmas, kurai pievienots pasūtījuma kupons, telefona, interneta, elektroniskā pasta, televīzijas, radio un citu informācijas nosūtīšanas vai pārraidīšanas līdzekļu starpniecību. Distances apdrošināšanas līguma noslēgšanas apliecinājums ir apdrošināšanas prēmijas samaksa, ko veicis Apdrošinājuma ņēmējs, Apdrošinātais vai kāda cita persona Apdrošinājuma ņēmēja vārdā, norādot Apdrošinājuma ņēmēja līguma vai polises numuru.

I.8. APDROŠINĀŠANAS POLISE VAI POLISE – rakstveida dokuments vai elektroniskā izdrukā, kas apliecina apdrošināšanas līguma noslēgšanu. Viena apdrošināšanas polise var apliecināt vairāku apdrošināšanas līgumu noslēgšanu. Viena apdrošināšanas līguma darbības izbeigšana vai tā atzīšana par spēkā neesošu neietekmē citu apdrošināšanas līgumu, kā noslēgšanas apliecinājums ir attiecīgās apdrošināšanas polises, spēkā esamību.

I.9. APDROŠINĀTĀIS RISKS – apdrošināšanas līgumā norādītais no Apdrošinātā gribas neatkarīgs notikums, kura iestāšanās iespējama nākotnē.

I.10. APDROŠINĀMĀ INT ERESE – interese neciest zaudējumus, iestājoties apdrošinātajam riskam.

I.11. APDROŠINĀŠANAS PERIODS – laika periods, uz kuru noslēgts apdrošināšanas līgums.

I.12. APDROŠINĀŠANAS PRĒMIJA – apdrošināšanas līgumā noteiktais maksājums par apdrošināšanu.

I.13. APDROŠINĀJUMA SUMMA – naudas summa, par kādu ir apdrošināts apdrošināšanas objekts.

I.14. ATBILDĪBAS LIMITS – civiltiesiskās atbildības apdrošināšanā izmaksājamā maksimālā naudas summa.

I.15. APDROŠINĀŠANAS VIETA – polisē norādītā apdrošinātā objekta adrese.

I.16. APDROŠINĀTĀ UZŅĒMĒJDARBĪBA – apdrošināšanas polisē norādītā apdrošinātā komercdarbība.

I.17. PAŠRISKS – apdrošināšanas polisē norādītā, naudas izteiksmē vai procentos izteiktā zaudējumu daļa, ko atskaita no atlīdzināmajiem zaudējumiem, aprēķinot apdrošināšanas atlīdzību par katru apdrošināšanas gadījumu. Neatkarīgi no cietušo objektu skaita un veida, tiek piemērots tikai viens augstākais pašrisks attiecībā uz vienu apdrošināšanas gadījumu.

I.18. APDROŠINĀŠANAS GADĪJUMS – ar apdrošināto risku cēloņsakarīgi saistīts notikums, kuram iestājoties paredzēta apdrošināšanas atlīdzības izmaksa atbilstoši apdrošināšanas līgumam.

I.19. APDROŠINĀŠANAS ATLĪDZĪBA – par apdrošināšanas gadījumu izmaksājamā summa vai nodrošināmo pakalpojumu izmaksa.

I.20. ATLĪDZĪBAS LIMITS – apdrošināšanas līgumā īpaši noteikta apdrošinājuma summa, kas attiecas uz konkrētu apdrošināto risku, atlīdzināmajiem zaudējumiem vai apdrošināšanas objektu. Atlīdzības limita noteikšanas gadījumā netiek piemēroti zemapdrošināšanas nosacījumi.

I.21. ATLĪDZINĀMIE ZAUDĒJUMI – atbilstoši šiem noteikumiem aprēķinātie zaudējumi, kas ir notikušā apdrošināšanas gadījuma tiešs rezultāts, pirms pašriska atskaitīšanas.

I.22. IEGĀDES VĒRTĪBA – atbilstoši spēkā esošam Latvijas grāmatvedības standartam Nr.7 "Pamatlīdzekļi" (publicēts: Latvijas Vēstnesis, 2005.gada 28.decembra, 208.nr.) noteiktā iegādes vērtība.

I.23. TIRGUS VĒRTĪBA NEKUSTAMAJAM ĪPAŠUMAM – nekustamā īpašuma tirgus vērtība tieši pirms apdrošināšanas gadījuma iestāšanās, kas aprēķināta atbilstoši Latvijas īpašuma vērtēšanas standartam LVS 401.

I.24. TIRGUS VĒRTĪBA KUSTAMAJAM ĪPAŠUMAM – vismazākā nepieciešamā naudas summa tieši pirms apdrošināšanas gadījuma iestāšanās, par kādu īpašumam būtu jāpāriet no viena īpašnieka pie otra komerciāla darījuma rezultātā starp labprātīgu pārdevēju un labprātīgu pircēju, pieņemot, ka katra no pusēm rīkojas kompetenti un bez piespiešanas, iepriekš apzinot īpašuma reālo stāvokli un vērtību tirgū konkrētajā brīdī.

I.25. FAKTISKĀ VĒRTĪBA – Apdrošināšanas objekta atjaunošanas vērtība, no kuras atskaitīts apdrošināšanas objekta faktiskais nolietojums procentu izteiksmē, kāds tas bija uz apdrošināšanas gadījuma iestāšanās brīdi. Nolietojums ir apdrošināšanas objekta vērtības samazināšanās tā lietošanas, vecuma, samazināto izmantošanas iespēju vai citu līdzīgu apstākļu dēļ.

I.26. PIRMĀ RISKA APDROŠINĀŠANA – apdrošināšanas atlīdzības izmaksas veids saskaņā, ar kuru Apdrošinātājs atlīdzina zaudējumus vai bojājumus līdz apdrošināšanas polisē norādītajai apdrošinājuma summai, nepiemērojot noteikumus par zemapdrošināšanu.

I.27. GLĀBŠANAS IZDEVUMI – izdevumi, kas radušies, lai ierobežotu jau iestājušos apdrošināšanas gadījumu vai tā sekas, vai lai novērstu iespējamus turpmākos zaudējumus.

I.28. DRUPU AIZVĀKŠANAS IZDEVUMI – demontāžas, gruzu aizvešanas un uzkopšanas izdevumi pēc Apdrošināšanas gadījuma iestāšanās.

I.29. TREŠĀ PERSONA – persona, kura nav ne Apdrošinājuma

ņēmējs, ne Apdrošinātais, ne arī to darbinieki, kā arī nav personas, kuras lieto Apdrošināto objektu ar Apdrošinājuma ņēmēja vai Apdrošinātā atļauju uz līguma vai citu tiesisku attiecību pamata.

1.30. VIRSAPDROŠINĀŠANA – gadījums, kad apdrošinājuma summa pārsniedz apdrošināšanas objekta vērtību.

1.31. ZEMAPDROŠINĀŠANA – gadījums, kad apdrošinājuma summa ir mazāka par apdrošināšanas objekta vērtību.

1.32. TERORA AKTS – politisku, ekonomisku, reliģisku, ideoloģisku, etnisku vai nacionālu mērķu dēļ sarīkota vardarbības pielietošana vai piedraudējums to pielietot vispārīstamā veidā, ko veic persona vai personu grupa, kas rīkojas savā vārdā vai kādas organizācijas vai valdības uzdevumā, vai ar tām sadarbojoties, ar nolūku ietekmēt vai iebiedēt valsts pārvaldes institūcijas, sabiedrību vai kādu tās daļu. Tāpat par Terora aktu uzskatāmas tādas darbības, kuras kā Terora aktu klasificējušas attiecīgās oficiālās izmeklēšanas iestādes saskaņā ar tiesību aktiem, kas piemērojami šīs darbības veikšanas vietā.

1.33. ZĀDZĪBA AR IELAUŠANOS – tīša, prettiesiska svešas mantas paņēšana, nelikumīgi iekļūstot apdrošinātajā nekustamajā īpašumā vai nekustamajā īpašumā, kurā atrodas apdrošinātā manta. Nelikumīga iekļūšana ir notikusi, ja trešā persona izmantojusi pielāgotas atslēgas, mūķizerus vai citas palīgierīces slēdzeņu vai norobežojumu likvidēšanai vai nelikumīgi iekļuvusi noslēgtajā nekustamajā īpašumā – ēkā, telpās vai teritorijā, – caur logiem, durvīm, sienām, jumtu u.tml.;

1.33.1. tai skaitā Apdrošinātājs sedz zaudējumus, ko radījusi trešā persona, kura ir noslēpusies telpā pirms tās slēgšanas un atstāj telpu pēc tās slēgšanas, ja šādai darbībai apdrošināšanas vietā ir fiksēti pierādījumi, vienu reizi apdrošināšanas perioda laikā ar kopējo atlīdzības limitu ne vairāk kā 5000,00 EUR;

1.33.2. tai skaitā Apdrošinātājs sedz zaudējumus, kas radušies no tīšas, prettiesiskas apdrošināto ēku vai telpu konstrukciju, kā arī ēkas vai telpu funkcionāli nepieciešamo ārējo inženierkomunikāciju un aprīkojuma, kas piestiprināts pie ēkas ārējām konstrukcijām vai kas ir funkcionāli saistīts ar ēku vai telpām, zādzības rezultātā, ja ir redzamas noraušanas, nozāģēšanas u.tml. pazīmes;

1.34. LAUPIŠANA – uzbrukums Apdrošinātā darbiniekiem vai personām, kuras veic apdrošināšanas objekta apsardzi, kas saistīts ar vardarbību vai ar vardarbības piedraudējumu un ir bīstams dzīvībai vai veselībai, nolūkā iegūt apdrošināto īpašumu;

1.35. VANDĀLISMS – apzināta apdrošinātā īpašuma prettiesiska iznīcināšana vai bojāšana;

1.35.1. tai skaitā grafiti (apzīmēšanas) nodarītie zaudējumi vienu reizi apdrošināšanas perioda laikā.

1.36. NEPĀRTRAUKTA SNIGŠANA – nepārtrauktas snigšanas rezultātā izveidojusies sniega svara iedarbība uz ēkas jumta pārsegumu vai ēkas nesošajām konstrukcijām, ar nosacījumu, ka sniega sega, kas nodarījusi zaudējumus vai bojājumus, radusies pēkšņas sniega slāņa palielināšanās dēļ vismaz par 100 mm 12 stundu laikā un bojājums jumta pārsegumam vai ēku nesošajām konstrukcijām noticis snigšanas laikā vai ne vēlāk kā 48 stundas pēc snigšanas, ja attiecīgie meteoroloģiskie apstākļi tiek atbilstoši reģistrēti tuvākajā sertificētajā meteoroloģisko mērījumu stacijā.

2. APDROŠINĀTAIS OBJEKTS

2.1. Apdrošināšanas objekts ir apdrošināšanas polisē norādītais nekustamais īpašums:

2.1.1. ēka – ar zemi stacionāri saistītas ēkas konstrukcijas un to ārējā un iekšējā apdare, kas ir ēkas būtiskas sastāvdaļas:

2.1.1.1. ēkas konstrukcijas – pamatu un pagraba konstrukcijas, ārsienas, ieskaitot to apdares materiālus un iekšējās sienas, starpstāvu pārsegumi,

jumts, logi, ārdurvis, balkoni, kāpnes, lifti, eskalatori, skursteņi un ēkas ekspluatācijai funkcionāli nepieciešamas inženierkomunikāciju sistēmas: ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas, gāzes apgādes sistēma, apkures, ventilācijas un gaisa kondicionēšanas sistēmas, elektroinstalācija, kā arī šo inženierkomunikāciju sistēmu iekārtas, kas piestiprinātas ēkas iekšpusē pie konstrukcijām, zibensnovēdēji un citas ēkas konstrukcijas, ko nevar mainīt vai noņemt tā, lai nemainītos ēkas ārējais izskats, funkcionalitāte un netiktu bojāti ēkas konstruktīvie elementi;

2.1.1.2. ēkas iekšējās apdares darbu izmaksas – sienu un griestu apdare līdz ēkas konstrukcijām, grīdas un neatdalāmi piestiprināti grīdu segumi, šajās telpās esošas kāpnes, durvis, santehnika, iebūvētie gaismas ķermeņi un elektroinstalācijas apdares elementi, telpu iekšienē iebūvētas ugunsdrošības sistēmas, apsardzes signalizācijas sistēmas, sakaru un citas vājstrāvas sistēmas bez pārvietojamām daļām;

2.1.1.3. ēkas ārējie elementi – ēkas ekspluatācijai nepieciešamās inženiertehniskās komunikāciju sistēmas, signalizācijas, videonovērošanas, komunikāciju un sakaru sistēmas un aprīkojums, kas atrodas ēkas ārpusē un ir piestiprināts pie ēkas ārējām konstrukcijām, kā arī pie ēkas ārējām konstrukcijām piestiprināts apgaismojums, markīzes, ārējās žalūzijas, reklāmas izkārtnes vai atsevišķi pie zemes stacionāri piesaistītas reklāmas.

2.1.2. Telpa – telpu iekšējās apdares un visas tās būtiskās sastāvdaļas, atbilstoši punkta 2.1.1.1. līdz 2.1.1.2. aprakstam, kas veido šīs telpas robežas vai atrodas šajās telpās:

2.1.2.1. telpas iekšējās apdares darbu izmaksas - sienu un griestu apdare līdz ēkas konstrukcijām, grīdas un neatdalāmi piestiprināti grīdu segumi, šajās telpās esošas kāpnes, logi, durvis, iebūvētas krāsnis, kamīni un plīti; telpu iekšienē iebūvētas un to ekspluatācijai funkcionāli nepieciešamas inženierkomunikāciju sistēmas līdz apdrošināto telpu norobežojošo konstrukciju savienojumam ar kopīpašumā esošām telpām: ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas, santehnika, gāzes apgādes sistēma, apkures, ventilācijas un gaisa kondicionēšanas sistēmas, elektroinstalācija, ieskaitot iebūvētus telpu apgaismes ķermeņus un elektroinstalācijas apdares elementus, iebūvētas ugunsdrošības sistēmas, apsardzes signalizācijas sistēmas, sakaru un citas vājstrāvas sistēmas bez pārvietojamām daļām līdz apdrošināto telpu norobežojošo konstrukciju savienojumam ar kopīpašumā esošām telpām;

2.1.2.2. telpu konstrukcijas - telpu būtiskās sastāvdaļas, ko var mainīt vai noņemt tā, lai nemainītos ēkas ārējais izskats, netiktu skartas citu ēkas īpašnieku (nomnieku, īrnieku) intereses un veido saistītās ēkas konstrukcijas (t.i. sienas, starpsienas, starpstāvu pārsegumi un jumta konstrukcijas);

2.1.2.3. telpas ārējie elementi – telpas ekspluatācijai nepieciešamās inženiertehniskās komunikāciju sistēmas, signalizācijas, videonovērošanas, komunikāciju un sakaru sistēmas un aprīkojums, kas atrodas telpas ārpusē un ir piestiprināts pie ēkas ārējām konstrukcijām, bet funkcionāli ir saistītas ar telpas iekšējām sistēmām, ieskaitot pie ēkas ārējām konstrukcijām piestiprinātu apgaismojumu, markīzes, ārējās žalūzijas un citas telpu neatņemamas sastāvdaļas;

2.1.2.4. kopā ar telpu tiek apdrošinātas ēkas, kurā atrodas apdrošinātās telpas, kopīpašuma domājamās daļas, tādā apmērā, kāda ir apdrošināto telpu platība attiecībā pret ēkas kopējo platību, bet ne vairāk kā 5% apmērā no kopējās telpu apdrošinājuma summas.

2.1.3. Teritorijas labiekārtošanas elementi – nožogojums, vārti, paceļamās barjeras, stacionāri pie zemes piestiprināts apgaismojums, stacionāri pie zemes piestiprināti karoga masti, soli, galdi, bērnu izklaides laukumi, iebūvētas strūklakas, āra baseini, statujas, teritorijā esošais ceļu, celiņu un bruģa segums.

2.2. Ja apdrošināšanas līgumā nav papildus vienošanās, tad apdrošināts ir tikai tāds nekustamais īpašums, kas ir nodots ekspluatācijā un apdrošinātajā objektā ir pabeigti celtniecības un remontdarbi, neieskaitot telpu kosmētisko remontu:

2.2.1. nodots ekspluatācijā – būvvaldes vai citas saskaņā ar Latvijas Republikas tiesību aktiem kompetentas valsts vai pašvaldības institūcijas izdots rakstisks apstiprinājums par ēkas atbilstību ekspluatācijai;

2.2.2. celtniecības un remontdarbi – darbi, kuru veikšanai saskaņā ar Latvijas Republikas tiesību aktiem nepieciešams akceptēts būvprojekts un/vai būvatļauja.

2.3. Apdrošināšanas objekts ir apdrošināšanas polisē norādītais kustamais īpašums:

2.3.1. investīciju ieguldījumi – pierādāmie izdevumi, ko Apdrošinātais veicis apdrošināšanas perioda laikā iekārtu, aprīkojuma un/vai ēku, telpu remontiem, pārbūvei, uzlabojumiem;

2.3.2. iekārtas un aprīkojums – biroja tehnika, aprīkojums un mēbeles, ražošanas iekārtas, mehānismi, sistēmas un elektroniskais aprīkojums:

2.3.2.1. biroja tehnika, aprīkojums un mēbeles - biroja tehnika, piemēram, datortehnika, telefoni, kopētāji u.tml., biroja aprīkojums, piemēram, iekšējās žalūzijas, paklāji, lampas un apgaismojums, pārnēsājami ugunsdzēsāmie aparāti u.tml. un biroja mēbeles, piemēram, galdi, krēslī, iebūvētās mēbeles u.tml.;

2.3.2.2. komercdarbībā izmantojamas iekārtas un mehānismi, piemēram, ražošanas līnijas, darba galdi, darba rīki, veikalu un noliktavu aprīkojums u.tml.;

2.3.2.3. sistēmas un to aprīkojums, kas paredzētas izmantošanai ražošanas procesā un nav funkcionāli nepieciešamas ēkas ekspluatācijai;

2.3.2.4. elektroniskais aprīkojums, piemēram, audio-video aprīkojums, elektroniskie mērinstrumenti, medicīnas iekārtas u.tml.;

2.3.2.5. reklāmas izkārtnes un apgaismojums, kas stacionāri piestiprināts ārpus apdrošinātā objekta pie ēkas vai telpu konstrukcijām.

2.3.3. preces – Apdrošinātā īpašums, kas iegādāts vai ražots ar pārdošanas mērķi savas komercdarbības ietvaros, piemēram, izejvielas, pusfabrikāti, gatavais ražojums u.tml.;

2.3.4. trešo personu īpašums – preces, kuras saskaņā ar rakstveida vienošanos, kurā ir fiksēts preču veids, skaits un faktiskais stāvoklis, nodotas Apdrošinātā vai Apdrošinājumaņēmēja valdījumā ar mērķi to pārdot, uzlabot, veikt tā apkopi vai apdari;

2.3.5. mazvērtīgais inventārs – Apdrošinātā komercdarbībā izmantotais kustamais īpašums, kas paredzēts īstermiņa lietošanai vai arī tā vērtība nesasniedz atbilstošu pamatlīdzekļa uzskaites vērtību, piemēram, komplektējošās iekārtu detaļas, trauki, tīrīšanas inventārs u.tml.;

2.3.6. skaidra nauda – skaidras naudas uzkrājumi Latvijas Republikas un/vai ārvalstu brīvas apgrozības drukātu naudaszīmju vai monētu veidā;

2.3.7. darbinieku īpašums – darbinieku likumīgā īpašumā, lietojumā, turējumā vai glabājumā esošais kustamais īpašums, kas atrodas polisē norādītajā adresē vai Latvijas Republikas teritorijā – vietā, kurā pēc Apdrošinātā rīkojuma tiek veikts darbs.

2.4. Ja polisē kustamajam īpašumam ir norādīta viena kopējā vērtība bez detalizēta atšifrējuma (kustamā īpašuma saraksts, pamatlīdzekļu uzskaites numurs vai identifikācijas/sērijas numurs), tad tiek uzskatīts, ka norādītā īpašuma apdrošinājuma summa attiecas uz visu apdrošināšanas vietā esošo kustamo īpašumu saskaņā ar Apdrošinājumaņēmēja, Apdrošinātā grāmatvedības uzskaites datiem un/vai rakstveida līgumsaistībām.

2.5. Ja apdrošināšanas līgumā nav papildus vienošanās, tad apdrošināšanas objekts ir apdrošināts tikai tad, ja tas atrodas polisē norādītajā adresē vai teritorijā. Kustamais īpašums ir apdrošināts, atrodoties ēkā vai telpās.

2.6. Ja apdrošināšanas līgumā nav papildus vienošanās, tad apdrošināts ir tikai tāds īpašums, kas apdrošināšanas līguma ietvaros tiek apsaimniekots un izmantots komercdarbībai – tiek veikta periodiska īpašuma apsekošana un uzkopšana, kā arī veikta sistematiska komercdarbība, bet ne retāk kā 1 reizi kalendārajā nedēļā apdrošinātajā vietā.

3. APDROŠINĀTIE RISKI

3.1. Saskaņā ar šī apdrošināšanas līguma noteikumiem, Apdrošinātais apdrošina apdrošināto objektu apdrošināšanas polisē noteiktajiem pēkšņiem un neparedzamiem apdrošinātiem riskiem, kuri iestājušies apdrošināšanas līguma darbības laikā, izņemot apdrošināšanas noteikumos minētos vai apdrošināšanas polisē atrunātos izņēmumus.

3.2. Iestājoties apdrošināšanas gadījumam, Apdrošinātais sedz arī sekojošus nepieciešamos saprātīgus, pamatotus un pierādāmus izdevumus:

3.2.1. Apdrošināšanas objekta glābšanas izdevumi, kas radušies pēc apdrošināšanas gadījuma, veicot neatliekamās darbības, lai novērstu zaudējuma sekas vai apjoma palielināšanos. Šie izdevumi tiek atlīdzināti ne vairāk kā 10% no apdrošinājuma summas un ne vairāk kā divkārtšā apmērā no zaudējuma apmēra par vienu apdrošināšanas gadījumu;

3.2.2. Apdrošināšanas gadījuma rezultātā radušos drupu aizvākšanas izdevumus. Šie izdevumi tiek atlīdzināti ne vairāk kā 10% no zaudējumu apmēra par vienu apdrošināšanas gadījumu;

3.2.3. Apdrošināšanas gadījuma rezultātā radušos projektēšanas izdevumus par arhitektu, dizainera un inženiera pakalpojumiem, kas saistīti ar nepieciešamo projekta dokumentācijas sagatavošanu, lai atjaunotu īpašumu pēc apdrošināšanas gadījuma. Šie izdevumi tiek atlīdzināti ne vairāk kā 10% no zaudējumu apmēra par vienu apdrošināšanas gadījumu.

4. APDROŠINĀJUMA SUMMA UN APDROŠINĀŠANAS VĒRTĪBA

4.1. Apdrošinājuma summu nosaka Apdrošinājumaņēmējs. Apdrošinājumaņēmējs uzņemas pilnu atbildību par apdrošinājuma summas atbilstību apdrošināšanas objekta vērtībai.

4.2. Ja apdrošināšanas objekta vērtība tieši pirms apdrošināšanas gadījuma iestāšanās neatbilst apdrošināšanas polisē norādītajai apdrošinājuma summai, tad, iestājoties apdrošināšanas gadījumam, Apdrošinātais piemēro zemapdrošināšanas vai attiecīgi, virsapdrošināšanas nosacījumus, izņemot pirmā riska apdrošināšanas gadījumā.

4.3. Par zemapdrošināšanu un virsapdrošināšanu neuzskata gadījumu, ja nekustamā vai kustamā īpašuma apdrošinājuma summa ir mazāka vai lielāka par 10% no nekustamā vai kustamā īpašuma vērtības. Tomēr apdrošināšanas objekta pilnīgas bojāejas gadījumā, Apdrošinātāja izmaksātās apdrošināšanas atlīdzības apmērs nevar pārsniegt polisē norādīto apdrošinājuma summu.

4.4. Nekustamā īpašuma vērtību nosaka sekojoši:

4.4.1. atjaunošanas vērtība, kas ir vienāda ar mazākajiem īpašuma atjaunošanas izdevumiem, lai veiktu Apdrošinātā nekustamā īpašuma remontu (bojājumu gadījumā) vai atjaunošanu (bojāejas gadījumā) tādā kvalitātē un apjomā, kādā nekustamais īpašums bija tieši pirms apdrošināšanas gadījuma iestāšanās;

4.4.2. faktiskā vērtība, kas ir vienāda ar atjaunošanas vērtību, atņemot no tās īpašuma nolietojumu. Faktisko vērtību piemēro, ja apdrošinātā nekustamā īpašuma fiziskais nolietojums pārsniedz 50%;

4.4.3. telpas papildus atjaunošanas vērtībai ir iespējams apdrošināt arī tās tirgus vērtībā. Līdzvērtīgas platības, kvalitātes un vietas kopējās telpas aizvietošanas izmaksas tieši pirms apdrošināšanas gadījuma iestāšanās,

kas nepārsniedz Latvijas īpašuma vērtēšanas standarta LVS 401 aprēķināto nekustamā īpašuma tirgus vērtību;

4.4.4. ieguldījumu vērtību apdrošinātājā īpašumā nosaka atbilstoši to atjaunošanas vērtībai, kas ir vienāda ar mazākajiem atjaunošanas izdevumiem, lai veiktu apdrošinātā īpašuma remontu (bojājumu gadījumā) vai atjaunošanu (bojāejas gadījumā) tādā kvalitātē un apjomā, kādā īpašums bija tieši pirms apdrošināšanas gadījuma iestāšanās;

4.4.5. kustamā īpašuma vērtību nosaka sekojoši:

4.4.5.1. iekārtām un aprīkojumam atbilstoši tā atjaunošanas vērtībai, kas ir vienāda tāda paša veida un līdzvērtīgas kvalitātes kustamā īpašuma iegādes mazākajiem izdevumiem (tsk. transportēšanas, projektēšanas un uzstādīšanas/montāžas izmaksas) vai mazākajiem nepieciešamajiem izdevumiem, lai atjaunotu apdrošināto kustamo īpašumu tādā kvalitātē un apjomā, kādā tas bija tieši pirms apdrošināšanas gadījuma iestāšanās. Ja apdrošināšanas polisē nav citas vienošanās, tad par atjaunošanas vērtību tiek uzskatīta šo objektu iegādes vērtība;

4.4.6. precēm un trešo personu īpašumam (precei) vērtību nosaka atbilstoši to atjaunošanas vērtībai, kas atbilst to faktiskajai aizvietošanas vērtībai:

4.4.6.1. un ir vienāda tāda paša veida un līdzvērtīgas kvalitātes preču un izejvielu iegādes mazākajiem izdevumiem;

4.4.6.2. ja prece vai trešo personu īpašums (prece) ir gatavie vai nepabeigtie ražojumi, tad atbilstoši produkcijas pašizmaksai, kas ir vienāda ar nepieciešamajiem mazākajiem izdevumiem, lai atjaunotu ražojumus tādā kvalitātē un apjomā, kādā tie bija tieši pirms apdrošināšanas gadījuma iestāšanās.

4.4.7. mazvērtīgais inventārs, darbinieku īpašums – atbilstoši atjaunošanas vērtībai, kas ir vienāda tāda paša veida un līdzvērtīgas kvalitātes kustamā īpašuma iegādes mazākajiem izdevumi vai mazākajiem nepieciešamajiem izdevumiem, lai atjaunotu apdrošināto kustamo īpašumu tādā kvalitātē un apjomā, kādā tas bija tieši pirms apdrošināšanas gadījuma iestāšanās. Ja apdrošināšanas polisē nav norādīts citādi, tad par atjaunošanas vērtību tiek uzskatīta šo objektu iegādes vērtība. Darbinieku īpašums tiek apdrošināts saskaņā ar pirmā riska apdrošināšanu, nosakot ierobežotu atlīdzības limitu par katram darbiniekam piederošo apdrošināto īpašumu;

4.4.8. skaidras naudas vērtību nosaka atbilstoši Latvijas Bankas noteiktajam valūtas kursam saskaņā ar pirmā riska apdrošināšanu.

4.5. Ja apdrošināšanas polisē papildus apdrošinājuma summa tiek noteikta kā atlīdzības limits, tad zemapdrošināšanas nosacījumi netiek piemēroti.

5. IZŅĒMUMI:

5.1. Ja apdrošināšanas līgumā nav papildus vienošanās, tad par apdrošināšanas objektu netiek uzskatīts sekojošs īpašums:

5.1.1. ekspluatācijā nenodots - nepabeigts vai būvniecības stadijā esošs īpašums, ja to veikšanai nepieciešama būvatļauja saskaņā ar spēkā esošajiem tiesību aktiem;

5.1.2. būves, kas nav paredzētas ilgstošai ekspluatācijai (pārvietojamie vagoniņi, telpas, kas veidotas no piepūšamām konstrukcijām, pilnībā vai daļēji uzceltas no plastmasas, pārklātas ar brezentu vai citu tam pielīdzināmu materiālu, teltis, u.c.), kā arī tajās esošais kustamais īpašums;

5.1.3. jebkāda veida inženierbūves (kuģu piestātnes, pontoni, kanāli, moli, dambji, tilti, ceļi, u.tml.), izņemot teritorijas labiekārtojumu;

5.1.4. iekārtas un to sistēmas, kas paredzētas izmantošanai ražošanas procesā un nav funkcionāli nepieciešamas apdrošināšanas objekta ekspluatācijai, ja apdrošināšanas objekts ir nekustamais īpašums;

5.1.5. gaisa un pazemes pārvades līnijas (ieskaitot elektrības, telefona, optisko šķiedru sakaru līnijas), ieskaitot vadus, kabelus, stabus, torņus un visa veida aprīkojumu, kas var būt savienots ar šīm instalācijām, kā arī visa veida apakšstacijas, kas atrodas tālāk par 100 metru attāluma no apdrošinātām ēkām;

5.1.6. zeme, sējumi, apstādījumi (augi, koki, krūmi, zāliens, labība un līdzvērtīgi), dabīgās un maksliģās ūdenstilpnes, diķi, akas, dziļurbumi, dzīvie organismi, piemēram, istabas augi, dzīvnieki, putni, zivis;

5.1.7. kustamais īpašums, kas atrodas ārpus ēkām vai telpām;

5.1.8. ārpus ēkas vai telpām esošas reklāmas izkārtnes, ziņojumu plakāti, norādes, kā arī citas tamlīdzīgas izkārtnes, kas veic līdzīga rakstura funkcijas un kuras nav piestiprinātas pie ēkas ārējām konstrukcijām vai piesaistītas stacionāri pie zemes;

5.1.9. dārgmetāli, dārgakmeņi, pusdārgakmeņi un no tiem izgatavoti priekšmeti;

5.1.10. kolekcijas priekšmeti, gleznas, unikāli un antīki priekšmeti, priekšmeti ar māksliniecisku vērtību;

5.1.11. paraugi, modeļi, izstāžu un pašizgatavoti eksponāti, pēc īpaša pasūtījuma izgatavoti un citi unikāli priekšmeti;

5.1.12. dati, datubāzes, datu nesēji, USB atmiņas kartes, individualizētas vai pielāgotas datorprogrammas, izņemot produktu OEM versijas – iegādātas kopā un izmantošanai tikai ar konkrēto datoru, vai arī standartizētas, licenzētas versijas – nopērkamas brīvi pieejamā tirgū;

5.1.13. dokumenti, manuskripti, projektu dokumentācija, plāni, kartes, zīmējumi, nauda, banku kartes, čeki, vertsapīri, noguldījumu grāmatīņas;

5.1.14. jebkura veida ūdens un gaisa transportlīdzekļi vai tādi sauszemes transportlīdzekļi, kas reģistrējami Ceļu satiksmes drošības direkcijā vai Valsts tehniskās uzraudzības aģentūrā, vai tām pielīdzināmās institūcijās, izņemot kā prece vai trešo personu īpašums (prece);

5.1.15. sauszemes transportlīdzekļi, kas nav reģistrējami Ceļu satiksmes drošības direkcijā vai Valsts tehniskās uzraudzības aģentūrā, vai tām pielīdzināmās institūcijās, ja tie tiek izmantoti ārpus apdrošinātās vietas;

5.1.16. prece vai trešo personu īpašums (prece), kam beidzies derīguma termiņš vai kas izņemts no apgrozības;

5.1.17. ģeoloģiskie izraktenī dabiskajās atradnēs vai pēc to ieguves savākti uzglabāšanai;

5.1.18. municija, sprāgstvielas, ieroči;

5.1.19. tehniskā šķidruma vai izmantoto vielu (piemēram, ūdens, eļļa, smērvielas, degviela) bojājums vai zudums, izņemot apdrošinot īpašumu kā precī vai trešo personu īpašumu (precī) vai arī šo vielu samazinājums vai pilnīgs zudums radies ārēju spēku rezultātā;

5.1.20. Apdrošinājuma ņēmēja darbinieku vai Apdrošinātā darbinieku sekojošas personīgās mantas: naudas vērtības, mehāniskie transportlīdzekļi, audiovizuālās un elektroniskās iekārtas.

5.2. Ja apdrošināšanas līgumā nav papildus vienošanās, Apdrošinātājs neatlīdzina zaudējumus, kas radušies sekojošu iemeslu dēļ:

5.2.1. tiesību aktu, ugunsdrošības noteikumu vai tehniskās ekspluatācijas pārkāpumu rezultātā, kā arī izmantojot apdrošināšanas objektu pretēji ražotāja noteiktajiem darbiem un mērķiem vai citiem apstākļiem;

5.2.2. kara, invāzijas vai karam līdzīgas darbības (neatkarīgi no tā, vai karš pieteikts vai nē), masu nekārtības, iekšējo nemieru, streiku vai pilsoņu kara, terorisma rezultātā;

5.2.3. kodolspārdziena, atomenerģijas, radiācijas, radioaktīvā piesārņojuma, jonizējošā starojuma rezultātā;

5.2.4. tiesību aktu, valsts vai pašvaldību lēmumu pieņemšanas rezultātā, tai skaitā, bet ne tikai konfiskācijas, atsavināšanas valsts vajadzībām, kā arī īpašuma iznīcināšanas vai bojāšanas rezultātā, ja to ir sankcionēšanas valsts varas iestādes;

5.2.5. neatbilstošas un kļūdainas projektēšanas, rasējumu vai aprēķinu rezultātā, nekvalitatīvu un neatbilstošu materiālu izmantošanas, nekvalitatīvas vai kļūdainas darba izpildes rezultātā;

5.2.6. nodiluma, pakāpeniska nolietojuma, korozijas, gaisa temperatūras vai mitruma izmaiņu dēļ, gaismas iedarbība, krāsas vai garšas izmaiņas, dabiska sakaršana, izžūšanas vai izkalšanas, fermentācija, iztvaikošanas vai izgarošanas, formas izmaiņas, sarukšanas vai izstiepšanās, oksidēšanās, aizsērēšanas, pilēšanas, sūces, kondensāta rašanās vai citu ilgstošu procesu vai atmosfērisku apstākļu iedarbības rezultātā;

5.2.7. insektu, tārpu, grauzēju, putnu vai dzīvnieku, sausās vai mitrās puves, pūšanas, pelējuma un apaugšanas ar piepi, smakas izdalīšanās, sēnīšu, baktēriju vai citu mikroorganismu nodarītu bojājumu rezultātā;

5.2.8. ģenētiskas modifikācijas rezultātā;

5.2.9. ēku, būvju vai telpu sabrukšana, plaisāšana vai to pamatu nosēšanās vai iegrimšana;

5.2.10. zemes virsmas nosēšanās vai kustības cilvēka darbības rezultātā;

5.2.11. vides piesārņošanas, piegružošanas un saindēšanas rezultātā;

5.2.12. azbesta, azbesta produktu un azbesta putekļu nodarītu bojājumu rezultātā;

5.2.13. montāžas, demontāžas, izmēģināšanas vai testēšanas rezultātā;

5.2.14. tādu energonesēju kā gāzes, elektrības, siltuma, tvaika vai ūdens piegādes pārtraukuma, zuduma vai to paaugstināta patēriņa rezultātā, izņemot, ja šāds pārtraukums, zudums vai paaugstināts patēriņš radies tādu zaudējumu vai bojājumu rezultātā, kurus Apdrošinātājs atlīdzina saskaņā ar šiem apdrošināšanas noteikumiem;

5.2.15. Apdrošinājumaņēmēja un Apdrošinātā, to darbinieku nelikumīgas darbības, ļauna nolūka vai rupjas neuzmanības rezultātā;

5.2.16. tikai pašam apdrošināšanas objektam (t.sk. kļūdu izklājumam kurtuvēs, kurtuvju restēm, kurtuvju pamatu blokiem, degļu uzgaļiem), to pakļaujot paredzētai apstrādei vai tehnoloģiskiem procesiem, kuros izmanto uguni, apzinātu eksplozijas enerģiju vai citu termisku iedarbību;

5.2.17. profesionālas spridzināšanas vai apdrošināšanas objektā uzglabāto sprāgstvielu eksplozijas rezultātā;

5.2.18. sprādziena vai eksplozijas izraisīšanas dēļ, kas radies Apdrošinātājam darbojoties ar vielām un iekārtām, kuru mērķis ir izmantot eksplozijas enerģiju, t.sk. iekšdedzes dzinējos, kineskopos, paredzēta ražošanas procesā vai elektriskajos slēdžos izlādes rezultātā;

5.2.19. jebkādu datu, kodu, programmu vai programmatūru iznīcināšanu, sabojāšanu vai izmaiņošanu, kā arī jebkādas aparatūras, programmatūras vai iekļautās mikroshēmas nepareizu darbību;

5.2.20. datorvīrusa iedarbība;

5.2.21. neizskaidrojamas pazūšanas rezultātā vai kas atklāti tikai inventarizācijas laikā;

5.2.22. noziedzīga nodarījuma rezultātā, izņemot zādzība ar ielaušanos, laupīšanu vai vandālisms;

5.2.23. transportēšanas vai iekraušanas un izkraušanas laikā, ja tas tiek darīts ārpus apdrošināšanas vietas, kā arī netiek atlīdzināti zaudējumi par naudas vērtībām vai darbinieku īpašumu, veicot minētos darbus;

5.2.24. vēja iedarbības rezultātā, ja tā stiprums nepārsniedz 17,5 metrus sekundē;

5.2.25. gruntsūdens un citu pazemes ūdeņu līmeņa izmaiņu vai to sasāļšanas rezultātā;

5.2.26. applūšanas vai plūdu rezultātā, kas radušies:

5.2.26.1. drenāžas, novadīšanas vai kanalizācijas sistēmai nespējot uzņemt ūdens daudzumu, kas radies dabisku nokrišņu rezultātā;

5.2.26.2. aizsprostu, dambju vai citu ūdens būvju bojājumu vai pārrāvumu rezultātā;

5.2.26.3. vētras izraisītu plūdu rezultātā;

5.2.26.4. palu vai ledus sablīvējumu plūdu rezultātā, izņemot, ja plūdi šajā vietā nav notikuši atkārtoti pēdējo 10 gadu laikā, sākot skaitīt no apdrošināšanas gadījuma iestāšanās brīža.

5.2.27. nepārtrauktas snigšanas rezultātā, ja Apdrošinājumaņēmēja vai Apdrošinātā bezdarbības rezultātā, netīrot sniegu no ēkas jumta pārsegumiem un neveicot savus pienākumus attiecībā uz īpašuma uzturēšanu saskaņā ar spēkā esošajiem tiesību aktiem, būvnormatīviem, tehniskās ekspluatācijas noteikumiem un administratīvajiem lēmumiem vai, ja ēkas jumts pirms nepārtrauktas, stipras snigšanas uzsākšanās nav bijis notīrīts un atkārtotas snigšanas rezultātā pieaudzis sasnigušā sniega slāņa biežums un svars vai iekšējās salūšanas rezultātā;

5.2.28. nokrišņu vai dubļu iekļūšanas rezultātā caur logiem, durvīm, jumtu, sienām un citām atverēm vai bojājumiem ēku būvkonstrukcijās, izņemot, ja šādas atveres vai bojājumi ēku būvkonstrukcijās ir radušies tādu zaudējumu vai bojājumu rezultātā, kurus Apdrošinātājs atlīdzina saskaņā ar šiem apdrošināšanas noteikumiem;

5.2.29. sala iedarbības rezultātā bojātās inženiertehniskās komunikāciju sistēmas, kas atrodas ārpus nekustamā īpašuma vai īpašumā, kas nav apsaimniekots un izmantots komercdarbībai;

5.2.30. bojājumi kustamajam īpašumam, kas novietots zem klajas debess, ko saskaņā ar tā lietošanas vai glabāšanas noteikumiem paredzēts lietot un uzglabāt telpās;

5.2.31. šķidrums ietekme uz apdrošināto kustamo īpašumu – precī vai trešo personu īpašumu (precī), kas nav novietots uz paletēm, plauktiem vai cieta paaugstinājuma, kas nav apdrošinātā prece, ne zemāk kā 10 centimetru augstumā virs grīdas līmeņa telpā;

5.2.32. jebkuras mehāniskas, elektriskas vai elektroniskas ierīces, aparāta vai iekārtas sabojāšanu, nepareizu darbību, darbības traucējumus, sagrūšanu vai salūšanu;

5.2.33. elektriskās strāvas īssavienojumu, noplūdi, pārspriegumu, tās izraisītu pašsakarsī vai pārslodzi, ko izraisījis pārmērīgs elektriskais spriegums;

5.2.34. jebkura veida netiešu vai finansiāla rakstura zaudējumu rezultātā, tai skaitā, bet ne tikai, kas radušies no negūtās peļņas, preču pārdošanas, saimnieciskās darbības pārtraukuma, nesavlaicīgas piegādes un līgumsaistību neizpildes;

5.2.35. soda sankciju rezultātā, tai skaitā, bet ne tikai līgumsodus, kavējuma procentus, soda naudas, valsts vai pašvaldību iestādes uzliktus sodus;

5.2.36. par apdrošināšanas objekta apsaimniekošanu un apkalpošanu, kā arī tehniskās apkopes veikšanas un periodiskos servisa izdevumus;

5.2.37. par jebkuriem Apdrošināšanas objekta uzlabojumiem, izmaiņām, papildinājumiem, kā arī remonta izdevumiem, kas nav saistīti ar apdrošināšanas gadījumu.

6. APDROŠINĀŠANAS ATLĪDZĪBA

6.1. Pirms zaudējumu aprēķināšanas Apdrošinātājs nosaka apdrošināšanas objekta vērtību tieši pirms apdrošināšanas gadījuma iestāšanās.

6.2. Attiecībā uz nekustamo īpašumu Apdrošinātājam ir tiesības noteikt zaudējumu aprēķināšanas metodi atbilstoši atjaunošanas vai remonta darbu izmaksu tāmei, vai bojātā apdrošināšanas objekta atsevišķu konstruktīvo elementu (daļu) vērtības īpatsvaram attiecīgajā apdrošināšanas objekta apdrošinājuma summā.

6.3. Ja apdrošināšanas objekta vērtība uz apdrošināšanas gadījuma iestāšanās brīdi atbilst apdrošināšanas objekta atjaunošanas vērtībai, tad atlīdzināmie zaudējumi ir:

6.3.1. apdrošinātā nekustamā īpašuma remontam nepieciešamie mazākie atjaunošanas izdevumi, izņemot noteikumu punktā 6.10. minētajos gadījumos;

6.3.2. apdrošināto kustamo īpašumu – iekārtu un aprīkojuma, preču (izejvielu, materiālu, krājumu) līdzvērtīga vai tāda paša veida un kvalitātes mazākie iegādes vai atjaunošanas izdevumi. Aprēķinot apdrošināšanas atlīdzību par iekārtām un aprīkojumu, kas ir vecāks par 10 gadiem vai kura nolietojums pārsniedz 50%, Apdrošinātājs samazina apdrošināšanas atlīdzību faktiskā apdrošināšanas objekta nolietojuma apmērā no aprēķinātajiem zaudējumiem sakarā ar iekārtu tehnisko nolietojumu un vērtības zudumu. Par precēm, kuras Apdrošinātais ir saražojis un kas atbilst gatavam ražojumam vai pusfabrikātam, Apdrošinātājs sedz to pašizmaksu, t.i., tiešās ražošanas, materiālu, darba un administratīvās izmaksas. Apdrošinātajam ir tiesības bojā gājušo apdrošināto objektu aizvietot ar līdzvērtīgu īpašumu. Pirms apdrošināšanas objekta aizvietošanas Apdrošinātajam jāsamaksā Apdrošinātajam apdrošināšanas polisē norādītā pašriskā summa. Ja Apdrošinātais nevēlas pašriskā summu maksāt, īpašums tiek iegādāts par summu, kas samazināta par pašriskā apmēru, vai arī Apdrošinātajam tiek izmaksāta apdrošināšanas atlīdzība, kas samazināta par pašriskā apmēru.

6.4. Ja nekustamā īpašuma vērtība atbilst nekustamā īpašuma faktiskajai vērtībai, tad atlīdzināmie zaudējumi ir apdrošinātā nekustamā īpašuma atjaunošanas vai iegādes vērtība, atņemot no tās apdrošinātā nekustamā īpašuma nolietojumu.

6.5. Gadījumā, ja pēc apdrošināšanas gadījuma iestāšanās tiek konstatēts, ka apdrošināšanas objekta nolietojums uz apdrošināšanas līguma noslēgšanas brīdi pārsniedz 50%, tad ir uzskatāms, ka apdrošināšanas objekts ir apdrošināts faktiskajā vērtībā no līguma noslēgšanas brīža, pat ja polisē ir norādīts citādi.

6.6. Pilnīga zuduma (bojāejas) gadījumā zaudējumu summa tiek aprēķināta no apdrošinātā īpašuma vērtības tieši pirms apdrošināšanas gadījuma iestāšanās, atņemot apdrošinātā īpašuma vērtību pēc apdrošināšanas gadījuma iestāšanās.

6.7. Apdrošinātājs par bojā gājušu atzīst apdrošināto objektu, ja tā bojājumi pārsniedz 70% no apdrošinātā īpašuma vērtības tieši pirms apdrošināšanas gadījuma iestāšanās.

6.8. Zemapdrošināšanas gadījumā atlīdzināmos zaudējumus aprēķina tādā proporcijā, kādu sastāda apdrošināšanas polisē noteiktā apdrošinājuma summa pret apdrošināšanas objekta vērtību. Šī līguma izpratnē zemapdrošināšana ir iestājusies, ja apdrošinājuma summa ir zemāka par objekta vērtību vairāk nekā par 10%.

6.9. Virsapdrošināšanas gadījumā apdrošināšanas atlīdzības apmērs nevar pārsniegt faktiskos zaudējumus un apdrošinātā īpašuma vērtību.

6.10. Gadījumā, kad bojā gājušais apdrošinātais nekustamais īpašums netiek atjaunots – atlīdzināmos zaudējumus Apdrošinātājs nosaka tirgus vērtības apmērā, bet nepārsniedzot tā atjaunošanas vērtību. Ja pēc apdrošināšanas atlīdzības izmaksas tirgus vērtības apjomā, trīs gadu laikā no apdrošināšanas gadījuma iestāšanās, Apdrošinātais uzsāk ēkas atjaunošanas būvdarbus, Apdrošinātājs izmaksā Apdrošinātajam starpību, kas tiek aprēķināta no atjaunošanas vai faktiskās vērtības atņemot apdrošinātā nekustamā īpašuma tirgus vērtību, taču nepārsniedzot apdrošināšanas polisē norādīto nekustamā īpašuma apdrošinājuma summu. Apdrošinātajam ir pienākums pieņemt lēmumu par ēkas atjaunošanu vai neatjaunošanu un rakstveidā paziņot par to Apdrošinātajam pirms apdrošināšanas atlīdzības saņemšanas.

6.11. Gadījumos, kad ir nepieciešamas telpas un apdrošināšanas gadījuma rezultātā ir cietusi ēkas kopīpašuma domājamās daļas (jumts, lifti, kāpņu telpa, apkures iekārta, utt.), tad apdrošināšanas atlīdzība tiek izmaksāta arī par šiem zaudējumiem, proporcionāli apdrošināto telpu platībai pret ēkas kopējo platību, taču apdrošināšanas atlīdzības apmērs nevar pārsniegt telpu kopējo apdrošinājuma summu. Attiecībā uz ēkas

kopīpašuma domājamām daļām, tiek piemēroti zemapdrošināšanas nosacījumi tādā pašā apmērā, kādā tie piemērojami attiecībā uz apdrošinātajām telpām.

6.12. Apdrošinātājs sedz arī nepieciešamos saprātīgos, pamatotos un pierādāmos glābšanas un/vai drupu aizvākšanas, un/vai projektēšanas izdevumus.

6.13. Apdrošinātājs, pēc iespējas vienojoties ar Apdrošināto vai Apdrošinājuma ņēmēju, ir tiesīgs noteikt apdrošināšanas atlīdzības veidu:

6.13.1. atjaunošanas, remonta vai aizvietošanas izdevumu tiešu apmaksu Apdrošinātāja apstiprinātajam būvniekam vai citam komersantam. Šajā gadījumā pirms atlīdzināmo zaudējumu apmaksas, Apdrošinātajam jāsamaksā Apdrošinātajam apdrošināšanas polisē norādītais pašrisks. Ja Apdrošinātais nevēlas šo summu samaksāt, tad atjaunošanas, remonta vai aizvietošanas izdevumi tiek samazināti par pašriskā apmēru;

6.13.2. apdrošināšanas atlīdzības izmaksu Apdrošinātajam naudā – šajā gadījumā, izmaksājot apdrošināšanas atlīdzību, netiek atlīdzināti nodokļi, nodevas vai iemaksas valsts un pašvaldību budžeta, ar kuriem aplikta remonta vai atjaunošanas darbu veikšana, kā arī būvmateriālu vai īpašuma iegāde.

6.14. No izmaksājamās apdrošināšanas atlīdzības, Apdrošinātājs ir tiesīgs ieturēt:

6.14.1. nesamaksāto apdrošināšanas prēmijas daļu par visu apdrošināšanas līguma darbības periodu, neatkarīgi no tā, vai ir iestājies apdrošināšanas prēmijas samaksas termiņš;

6.14.2. apdrošināšanas objekta vai tā daļu derīgo atlieku vērtību, ja Apdrošinātājs tās nepārņem savā īpašumā;

6.14.3. pašrisku par katru apdrošināšanas gadījumu;

6.14.4. pievienotās vērtības nodokļa summu, ko apdrošināšanas atlīdzības saņēmējam ir tiesības no valsts budžeta maksājamā nodokļa atskaitīt kā priekšnodokli.

6.15. ja saskaņā ar spēkā esošajiem tiesību aktiem Apdrošinātajam ir tiesības prasīt zaudējumu atlīdzību pilnā apmērā no Latvijas transportlīdzekļu apdrošināšanas biroja vai no Latvijas Republikā reģistrētas apdrošināšanas sabiedrības, kas apdrošinājusi ceļu satiksmes negadījumā zaudējumu nodarījušā transportlīdzekļa īpašnieka civiltiesisko atbildību, tad Apdrošinātājs, veicot apdrošināšanas atlīdzības izmaksu, neietur polisē norādīto pašrisku par apdrošināto risku.

6.16. ja zaudējumi vai bojājumi ir radušies vienas vētras, krusas un/vai zemestrīces rezultātā nepārtrauktu 48 stundu laikā Latvijas Republikas teritorijā un tā rezultātā ir bojāti vairāki apdrošināšanas objekti, kas iekļauti vienā apdrošināšanas polisē, tas tiek uzskatīts par vienu apdrošināšanas gadījumu. Aprēķinot apdrošināšanas atlīdzību, tiek ieturēts viens pašrisks, ja pašriski ir dažādi, tad lielākais no polisē norādītajiem pašriskiem.

6.17. Pēc apdrošināšanas atlīdzības izmaksas polisē norādītās apdrošinājuma summas tiek samazinātas par izmaksātās atlīdzības lielumu, bet zemapdrošināšana uz nākamajiem gadījumiem netiek piemērota, izņemot gadījumu, kad nekustamais īpašums ir gājis bojā.

6.18. Apdrošinātājs pieņem lēmumu par to, vai notikušais negadījums kvalificējams kā apdrošināšanas gadījums un par pilnīgu vai daļēju apdrošināšanas atlīdzības izmaksu vai atteikumu izmaksāt apdrošināšanas atlīdzību 20 dienu laikā, sākot no visu apdrošināšanas atlīdzības prasības izskatīšanai nepieciešamo dokumentu (rakstisku apdrošināšanas atlīdzības pieteikumu, attiecīgo valsts institūciju apstiprinājumu, zaudējumu apmēru apstiprinošu dokumentu, izziņu, pilnvaru u.c.) saņemšanas brīža un nosūta lēmumu Apdrošinājuma ņēmējam vai Apdrošinātajam, vai Labuma guvējam. Apdrošināšanas atlīdzības izmaksu Apdrošinātājs veic 5 darba dienu laikā pēc pieņemtā lēmuma paziņošanas.

6.19. Apdrošinātāja veiktā pārbaude, eksperta novērtējums, remonta veicēja nozīmēšana vai līdzvērtīgas darbības nav uzskatāmas par apstiprinājumu, ka Apdrošinātājs ir pieņēmis lēmumu par apdrošināšanas atlīdzības izmaksu.

6.20. Gadījumā, ja Apdrošinātajam apdrošinātā riska iestāšanās rezultātā radušos zaudējumus pilnā apmērā vai daļēji atlīdzinājusi cita persona, Apdrošinājumaņēmēja vai Apdrošinātā pienākums ir nekavējoties paziņot par to Apdrošinātājam. Apdrošinātājs apdrošināšanas atlīdzību neizmaksā, ja Apdrošinātajam zaudējumi atlīdzināti pilnā apmērā. Ja zaudējumi atlīdzināti daļēji, Apdrošinātājs izmaksā starpību starp aprēķināto apdrošināšanas atlīdzības summu un naudas summu vai lietas vērtību, ko atlīdzinājusi cita persona.

6.21. Ja pēc apdrošināšanas atlīdzības izmaksas, Apdrošinātais atgūst apdrošināšanas objektu vai saņem apdrošinātā riska iestāšanās rezultātā nodarīto zaudējumu kompensāciju no citas personas, Apdrošinājumaņēmēja vai Apdrošinātā pienākums ir nekavējoties paziņot par to Apdrošinātājam. 30 dienu laikā no apdrošināšanas objekta atgūšanas vai zaudējumu kompensācijas saņemšanas dienas Apdrošinātais atmaksā Apdrošinātājam no tā saņemto apdrošināšanas atlīdzību vai tās daļu, ja apdrošināšanas objekta atgūšanas vai no citas personas saņemtās zaudējumu kompensācijas rezultātā netiek segti visi apdrošināšanas gadījuma iestāšanās rezultātā radušies zaudējumi.

6.22. Ja Apdrošinātāja saistību izpilde vai tās apjoms ir atkarīgs no tādiem apstākļiem, kuri saistībā ar Apdrošinājumaņēmēju vai Apdrošināto konstatējami civiļas, kriminālas vai administratīvas lietas tiesvedībā, Apdrošinātājs ir tiesīgs pieņemt lēmumu par apdrošināšanas atlīdzības izmaksāšanu vai atteikumu izmaksāt apdrošināšanas atlīdzību pēc tiesas vai citas valsts, vai pašvaldības iestādes amatpersonas lēmuma, ar kuru tiek galīgi izlemta vai izbeigta attiecīgā lieta, spēkā stāšanās.

6.23. Ja pastāv strīds par apdrošināšanas atlīdzības apmēru, Apdrošinātājs izmaksā to apdrošināšanas atlīdzības daļu, kuru Apdrošinātājs uzskata par pamatotu un pierādītu saskaņā ar saņemtajiem dokumentiem.

6.24. Ja Apdrošinātājs tikai pēc apdrošinātā riska iestāšanās uzzina par riska iestāšanās iespējamību palielinošiem apstākļiem, par kuriem Apdrošinājumaņēmējam vai Apdrošinātajam bija jāpaziņo, un nepaziņošanas iemesls ir Apdrošinājumaņēmēja vai Apdrošinātā viegla neuzmanība, Apdrošinātājs var samazināt apdrošināšanas atlīdzības apmēru tādā attiecībā, kāda ir starp iemaksāto apdrošināšanas prēmiju un apdrošināšanas prēmiju, kāda Apdrošinājumaņēmējam būtu jāmaksā, ja Apdrošinājumaņēmējs vai Apdrošinātais būtu paziņojis par faktiskajiem apstākļiem.

6.25. Apdrošinātājs ir tiesīgs samazināt apdrošināšanas atlīdzību līdz 50%, ja Apdrošinājumaņēmējs, Apdrošinātais viegla neuzmanības dēļ nav izpildījis noteikumus minētos drošības noteikumus vai polisē norādītās papildus vienošanās un šis pārkāpums ir cēloņsakarīgi veicinājis zaudējumu iestāšanos vai palielinājis to apmēru.

6.26. Apdrošinātājs var atteikties izmaksāt apdrošināšanas atlīdzību:

6.26.1. ja Apdrošinājumaņēmējs, Apdrošinātais, to darbinieks vai persona, kura lieto apdrošināto objektu ar Apdrošinājumaņēmēja vai Apdrošinātā atļauju uz līguma vai cita tiesisku attiecību pamata:

6.26.1.1. ar ļaunu nolūku vai rupjas neuzmanības dēļ pārkāpj no apdrošināšanas līguma izrietošus pienākumus un šis pārkāpums ir cēloņsakarīgi veicinājis zaudējumu iestāšanos vai palielinājis to apmēru;

6.26.1.2. ir sniedzis apzināti nepatiesu informāciju saistībā ar apdrošināšanas gadījuma apstākļiem vai zaudējuma apmēru;

6.26.1.3. rīkojoties ar ļaunu nolūku vai rupjas neuzmanības dēļ, neiesniedz Apdrošinātāja rakstiski pieprasīto tā rīcībā esošo informāciju, kas ļautu pārliecināties par Apdrošinātā riska iestāšanos un zaudējumu

apmēru, tai skaitā neuzrāda bojāto priekšmetu atliekas, izņemot gadījumus, kad tās ir pilnībā iznīcinātas, vai jebkādā citā veidā kavē Apdrošinātāja iespējas konstatēt un novērtēt zaudējumu apmēru;

6.26.1.4. Apdrošinātajam ir tiesības atteikties izmaksāt apdrošināšanas atlīdzību, ja šo noteikumu 8.3. punktā minētās iestādes neapstiprina attiecīgo apdrošināto risku iestāšanās faktu vai Apdrošinātais nav iesniedzis policijai konkrētu nozagto vai nolaupīto lietu sarakstu, vai arī policija neapstiprina atsevišķu lietu zādzības vai laupīšanas faktu.

6.26.2. ja Apdrošinātājs tikai pēc apdrošinātā riska iestāšanās uzzina par riska iestāšanās iespējamību palielinošiem apstākļiem, par kuriem Apdrošinājumaņēmējam vai Apdrošinātajam bija jāpaziņo, un nepaziņošanas iemesls ir Apdrošinājumaņēmēja vai Apdrošinātā ļauns nolūks vai rupja neuzmanība.

7. APDROŠINĀTĀJA TIESĪBAS UN PIENĀKUMI LĪGUMA DARBĪBAS LAIKĀ

7.1. Apdrošinātajam ir tiesības pieprasīt, nodot, saņemt un apstrādāt datus saistībā ar noslēgto apdrošināšanas līgumu, tai skaitā, bet ne tikai, nodot Apdrošinājumaņēmēja un Apdrošinātā personu datus, tai skaitā sensitīvos, finanšu institūcijai, kas apdrošināšanas polisē ir norādīta kā Labuma guvējs.

7.2. Paziņojumus, apdrošināšanas polisi un citus ar apdrošināšanas līgumu saistītus dokumentus Apdrošinātājs nosūta uz Apdrošinājumaņēmēja vai Apdrošinātā adresi, kas norādīta apdrošināšanas polisē vai apdrošināšanas pieteikumā, vai saņemtajā paziņojumā par adreses maiņu.

7.3. Ja apdrošināšanas līguma darbības laikā Apdrošinātājs maina savu juridisko formu, nosaukumu, kontakttelefonu, kontaktadresi un kontaktpersonu norādes un citu līdzīgu informāciju, kas ir nepieciešama Apdrošinājumaņēmēja un Apdrošinātā līgumisko saistību izpildei, Apdrošinātājs nekavējoties par to informē Apdrošinājumaņēmēju, publicējot šo informāciju savā interneta mājas lapā vai masu informācijas līdzekļos.

8. APDROŠINĀJUMA ŅĒMĒJA UN APDROŠINĀTĀ PIENĀKUMI UN TIESĪBAS

8.1. Apdrošinājumaņēmēja un Apdrošinātā pienākumi, noslēdzot apdrošināšanas līgumu, ir:

8.1.1. pirms apdrošināšanas līguma noslēgšanas sniegt Apdrošinātajam visu Apdrošinātāja pieprasīto informāciju, kas nepieciešama riska izvērtēšanai, kā arī nodrošināt Apdrošinātajam vai tā noteiktajam ekspertam iespēju veikt apdrošināšanas objekta apskati riska izvērtēšanai. Apdrošinājumaņēmējs un Apdrošinātais ir atbildīgi par Apdrošinātajam sniegtās informācijas patiesumu;

8.1.2. informēt Apdrošinātāju par visiem faktoriem, kas ietekmē apdrošinātā riska iestāšanās iespējamību. Ja Apdrošinājumaņēmējs šaubās par kāda faktora ietekmi, viņam jākonsultējas ar Apdrošinātāju;

8.1.3. Apdrošinājumaņēmējam ir pienākums informēt Apdrošināto par to, ka viņš tiek apdrošināts un par to, kādi ir šī apdrošināšanas līguma noteikumi;

8.1.4. neveikt nekādas darbības, kas palielina apdrošināto risku laika posmā no apdrošināšanas pieteikuma iesniegšanas Apdrošinātajam līdz šī apdrošināšanas līguma noslēgšanai;

8.1.5. Apdrošinājumaņēmējam un Apdrošinātajam ir arī citi pienākumi saistībā ar apdrošināšanas līguma noslēgšanu, kas noteikti šī apdrošināšanas līguma noteikumos, apdrošināšanas līguma pielikumos un Latvijas Republikas teritorijā spēkā esošajos tiesību aktos.

8.2. Apdrošinājumaņēmēja un Apdrošinātā pienākumi līguma darbības laikā:

8.2.1. ievērot Latvijas Republikas teritorijā spēkā esošos tiesību aktus, noteikumos minētos drošības nosacījumus un papildus speciālās atrunas, ja tādas ir norādītas apdrošināšanas polisē;

8.2.2. ievērot drošības nosacījumus:

8.2.2.1. smēķēšana ir atļauta tikai tai īpaši paredzētās, marķētās un aprīkotās vietās;

8.2.2.2. pirms ugunsdrošu darbu uzsākšanas norīkotajai personai ir jānosaka nepieciešamie drošības pasākumi un jānorīko par ugunsdrošību atbildīgās personas gan darbu izpildes laikā, gan arī vairākas stundas pēc to pabeigšanas. Ugunsdrošu darbu veikšana ietver metināšanu, metāla griešanu ar skābekli vai mehānisko ripu, metāla velmēšanu un kalšanu, un citus darbus, kuros pielieto gāzes liesmu, citu atklātu liesmu vai karsta gaisa plūsmu;

8.2.2.3. automātiskajai dūmu un ugunsdrošības signalizācijai jāfunkcionē visu diennakti;

8.2.2.4. signalizāciju sistēmām jābūt projektētām, uzstādītām un apkoptām atbilstoši spēkā esošajiem tiesību aktiem un ražotāja izvirzītajām prasībām;

8.2.2.5. degošie ražošanas atlikumi un izlietotais iepakojums ir jāuzglabā ugunsdrošās tvertnēs ar vāku;

8.2.2.6. atkritumu tvertnes un izlietotais iepakojums (tai skaitā koka paliktni) teritorijā jānovieto tā, lai attālums līdz tuvākajam objektam būtu pietiekami drošs uzliesmošanas gadījumā. Attālums no ēkas ārējās sienas nedrīkst būt mazāks par 5 metriem;

8.2.2.7. iekārtām, aprīkojumam un sildierīcēm jābūt uzstādītām un ekspluatētām saskaņā ar spēkā esošajiem tiesību aktiem un ražotāja izvirzītajām prasībām, to uzstādīšanu un lietošanu drīkst veikt tikai darbinieki ar atbilstošu kvalifikāciju;

8.2.2.8. atstājot apdrošināto vietu, iekārtas un aprīkojums jāatslēdz no elektroapgādes tīkla, ja tas ir iespējams saskaņā ar tehnisko specifikāciju;

8.2.2.9. elektriskais aprīkojuma korpuss, pārsegi un filtri regulāri ir jāatbrīvo no putekļiem un netīrumiem, lai netiktu traucēta ventilācija. Ventilācijas atveres nedrīkst būt norobežotas vai bloķētas;

8.2.2.10. noliktavu telpās, kas aprīkotas ar automātisko ugunsdrošības/dzēšanas signalizāciju, jābūt norādītam un atzīmētam maksimāli pieļaujamajam preču glabāšanas augstumam;

8.2.2.11. šļūtenēs, blīvlēgos un blīvēs nedrīkst būt sūces. Ja tādas ir radušās, tās nekavējoties jānovērš;

8.2.2.12. ja kustamais īpašums – prece un trešo personu īpašums (prece), tiek apdrošināti pret ūdensvada avārijas risku, tad kustamais īpašums ir jānovieto uz paletēm, plauktiem vai cieta paaugstinājuma 10 centimetru augstumā virs grīdas līmeņa telpā;

8.2.2.13. ja ir ūdens līmeņa celšanās vai plūdu draudi, tad apdrošināto kustamo īpašumu jāpārvieto uz drošu un piemērotu vietu, paaugstinājumiem vai augstākiem ēkas stāviem;

8.2.2.14. atstājot ēku vai telpas, visas durvis, logi un citi objekta pieeju noslēdzošie elementi ir jāaizver un jāslēdz tā, lai, bez ielaušanās vai cita veida konstrukciju sabojāšanas, nebūtu iespējams brīvi iekļūt objektā;

8.2.2.15. visu veidu atslēgas jāglabā tā, lai trešajām personām nebūtu iespējas tām piekļūt. Gadījumā, ja tās ir nonākušas trešo personu rīcībā, tad ir nekavējoties jāveic to nomaiņa;

8.2.2.16. ja nekustamais īpašums ir aprīkots ar apsardzes signalizāciju, tad tai ir jābūt ieslēgtai ārpus komersanta darba laika visās telpās, kur neatrodas komersanta darbinieki. Pretielaušanās signalizācijai ir jābūt uzstādītai tā, lai signalizācijas darbības zona pārklātu visu apdrošināto objektu;

8.2.2.17. pretielaušanās signalizācijas trauksmes gadījumā signāls jānosūtīta uz vadības pulti objektā vai apsardzes dienestu, ar kuru ir

noslēgts līgums par objekta apsardzi. Apdrošinājumaņēmējam, Apdrošinātajam ir jānodrošina, ka pēc trauksmes signāla tiek veikta objekta apsekošana;

8.2.2.18. regulāri veikt uzstādīto signalizāciju un sistēmu apkopes un testus, atbilstoši tiesību aktu prasībām vai, ja tādu nav, tad atbilstoši iekārtu ražotāja rekomendācijām. Veiktās pārbaudes ir jāreģistrē;

8.2.2.19. ja apdrošināšanas objektā tiek nodrošināta apsardze, tad par tādu tiek uzskatīti vai nu apsardzes komersanta darbinieki, ar kuru ir noslēgts līgums par apsardzes pakalpojumu sniegšanu, vai apdrošinātā komersanta darbinieki, kuru pienākumos saskaņā ar darba līgumu ietilpst apsardzes darbu veikšana;

8.2.2.20. veicot apsardzi, ir jānodrošina ēkas un teritoriju apgaita, ne retāk kā vienu reizi divās stundās, veicot apgaitu reģistrāciju, izņemot telpas, kuras ir aprīkotas ar apsardzes signalizāciju vai teritoriju, kura pilnībā tiek pārraudzīta ar videonovērošanas kamerām un trauksmes signālu saņem vietējais apsardzes postenis;

8.2.2.21. skaidra nauda jāglabā:

a) saskaņā ar Apdrošinātāja norādījumiem atbilstošas (ar seifa izgatavotāja sertifikātu apliecinātu) drošības pakāpes seifos vai glabātavās, kurus nedrīkst atstāt neaizslēgtus, bez atbilstošas pārraudzības vai neapsargātus.

b) seifu un glabātavu atslēgas nedrīkst glabāt telpās, kur atrodas seifs vai glabātuve;

c) ja seifa svars nepārsniedz 120kg, tad to nepieciešams stacionāri pieskrūvēt pie telpas nesošajām mūra, dzelzs vai koka konstrukcijām;

d) ārpus darba laika kases aparātiem jābūt tukšiem, neaizslēgtiem un atvērtā stāvoklī;

8.2.3. Apdrošinājumaņēmēja un Apdrošinātā pienākums ir apdrošināšanas līguma darbības laikā rakstveidā informēt Apdrošinātāju par tādiem zināmajiem apstākļiem, kas varētu palielināt apdrošinātā riska iestāšanās varbūtību atšķirībā no pieteikumā vai polisē norādītās informācijas, tai skaitā:

8.2.3.1. izmaiņām apdrošinātā komercdarbības veidā vai funkciju izmaiņām – ekspluatācijas vai ražošanas pārtraukšanu;

8.2.3.2. ja apdrošinātais nekustamais īpašums kļūst neapsaimniekots un neizmantojams komercdarbībai;

8.2.3.3. izmaiņām apdrošinātā nekustamā īpašuma drošības sistēmās (t.i., ugunsdrošības un apsardzes signalizācijas, apsardze, automātiskās ugunsdzēšanas sistēmas u.tml.);

8.2.3.4. ja objektā tiek sākti būvniecības darbi, kuru uzsākšanai ir nepieciešams saņemt Latvijas Republikas tiesību aktos paredzētās atļaujas, saskaņojumus un darbi jāveic saskaņā ar apstiprinātu būvprojektu.

8.2.4. ievērot un izpildīt Apdrošinātāja izstrādātos norādījumus riska iestāšanās varbūtības samazināšanai, par kuru Apdrošinātājs rakstiski vienojās ar Apdrošinājumaņēmēju;

8.2.5. ziņot Apdrošinātājam par tiem zināmiem citiem spēkā esošiem apdrošināšanas līgumiem, kas šī apdrošināšanas līguma darbības laikā noslēgti attiecībā uz to pašu apdrošināšanas objektu ne vēlāk kā 3 darba dienu laikā no dienas, kad attiecīgi, Apdrošinājumaņēmējs vai Apdrošinātais ir uzzinājis par cita apdrošināšanas līguma noslēgšanu;

8.2.6. rakstveidā paziņot Apdrošinātājam par apdrošinātās intereses nesamību ne vēlāk kā 1 kalendārā mēneša laikā pēc apdrošināmās intereses pastāvēšanas izbeigšanās;

8.2.7. rakstveidā paziņot Apdrošinātājam par pasta (korespondences) adreses maiņu ne vēlāk kā 5 darba dienu laikā;

8.2.8. rakstveidā paziņot Apdrošinātājam par cesijas līguma noslēgšanu 5 darba dienu laikā pēc cesijas līguma noslēgšanas attiecībā uz noslēgtu

apdrošināšanas līgumu.

8.3. Apdrošinājumaņēmēja un Apdrošinātā pienākumi, iestājoties apdrošinātajam riskam:

8.3.1. nekavējoties jāziņo:

8.3.1.1. ugunsgrēka gadījumā – Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestam;

8.3.1.2. trešo personu ļaunprātīgas rīcības gadījumā – policijai;

8.3.1.3. sadursmes gadījumā ar sauszemes transportlīdzekli – policijai;

8.3.1.4. eksplozijas gadījumā – Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestam un attiecīgajam avārijas dienestam;

8.3.1.5. inženierkomunikāciju avārijas gadījumā – attiecīgajam avārijas dienestam un/vai apdrošinātā nekustamā īpašuma – ēkas apsaimniekotājam (īpašniekam) vai pašvaldības policijai.

8.3.2. Apdrošinātajam, tiklīdz tas iespējams, bet ne vēlāk kā 3 darba dienu laikā, ir rakstiski vai telefoniski jāpaziņo Apdrošinātajam par apdrošinātā riska vai jebkura notikuma, kas var tikt uzskatīts par apdrošināto risku, iestāšanos un jāsaskaņo ar Apdrošinātāju apdrošinātā riska iestāšanās vietas apskates laiks. Apdrošinātajam, tiklīdz tas ir iespējams, jāveic visi iespējamie un saprātīgie pasākumi, lai samazinātu zaudējumus;

8.3.3. pēc pieteikuma iesniegšanas, Apdrošinātajam ir pienākums nodrošināt Apdrošinātāja pārstāvim vai tā noteiktajam ekspertam iespēju veikt apdrošinātā riska iestāšanās vietas un bojātā apdrošināšanas objekta apskati, kā arī dot Apdrošinātajam iespēju veikt izmeklēšanu jebkuru zaudējumu rašanās cēloņu un apjoma noteikšanai;

8.3.4. pēc apdrošinātā riska iestāšanās, kamēr Apdrošinātājs nav veicis bojātā vai iznīcinātā apdrošinātā īpašuma apskati, nav pieļaujama nekāda bojājumu novēršana vai apdrošinātā īpašuma un tā daļu pārvietošana, novākšana vai atjaunošana, bez Apdrošinātāja rakstiskas piekrišanas. Atļauts veikt tikai neatliekamus pasākumus, lai novērstu turpmākus zaudējumus, zaudējumu palielināšanos, un nepieļautu nelaimes gadījumus;

8.3.5. ja Apdrošinātājs neveic apskati 3 darba dienu laikā pēc pieteikuma saņemšanas dienas un nepaziņo par apskates aizkavēšanās iemesliem un ilgumu, Apdrošinātajam ir tiesības uzsākt apdrošināšanas objekta sakārtošanas un remonta darbus;

8.3.6. pēc apdrošinātā riska iestāšanās vietas apskates Apdrošinātāja pārstāvis sastāda noteiktas formas apskates protokolu par konstatētajiem zaudējumiem, kā arī sniedz norādījumus, kuru izpilde Apdrošinātajam ir obligāta;

8.3.7. Apdrošinātā pienākums ir pierādīt zaudējuma iestāšanās faktu un apmēru, kā arī iesniegt visu Apdrošinātāja pieprasīto informāciju un dokumentus, kas to apstiprina;

8.3.8. pēc Apdrošinātāja pieprasījuma Apdrošinātajam ir pienākums iesniegt Apdrošinātajam bojātā, nozagtā vai iznīcinātā apdrošinātā īpašuma sarakstu un īpašuma tiesības apliecinājošos dokumentus. Sarakstā ir jānorāda apdrošinātā īpašuma vērtība un stāvoklis, kādā tas bija tieši pirms apdrošināšanas gadījuma iestāšanās.

8.4. Apdrošinātajam ir tiesības neizmaksāt apdrošināšanas atlīdzību, ja Apdrošinātais vai Apdrošinājumaņēmējs ar ļaunu nolūku vai rupjas neuzmanības dēļ nav izpildījis kādu no šajā apdrošināšanas līgumā noteiktajiem pienākumiem.

9. APDROŠINĀŠANAS LĪGUMA SASTĀVDAĻAS

9.1. Apdrošināšanas līgums sastāv no apdrošināšanas polises, apdrošināšanas polises pielikumiem, apdrošināšanas pieteikuma, apdrošināšanas noteikumiem un visiem apdrošināšanas līguma grozījumiem, par kuriem Apdrošinātājs un Apdrošinājumaņēmējs rakstiski ir vienojušies. Gadījumā, ja apdrošināšanas polise papīra formā nav izsniegta, tas neietekmē apdrošināšanas līguma spēkā esamību.

9.2. Ja ir konstatēta pretruna starp apdrošināšanas polises nosacījumiem un apdrošināšanas noteikumiem, prioritāte ir apdrošināšanas polises nosacījumiem.

10. APDROŠINĀŠANAS LĪGUMA DARBĪBAS PERIODS UN TERITORIJA

10.1. Apdrošināšanas līguma darbības periods ir viens gads, ja polisē nav noteikts citādi. Apdrošināšanas līguma darbības periods- tā sākuma un beigu datums ir norādīti polisē.

10.2. Apdrošināšanas līgums ir spēkā apdrošināšanas polisē norādītajā apdrošināšanas līguma darbības periodā.

10.3. Apdrošināšanas līgums stājas spēkā apdrošināšanas prēmijas vai apdrošināšanas prēmijas pirmās daļas samaksas dienā, ja apdrošināšanas līgumā nav noteikts citādi.

10.4. Ja apdrošināšanas polisē ir noteikts, ka apdrošināšanas prēmija vai tās pirmā daļa tiek samaksāta pēc apdrošināšanas līguma spēkā stāšanās, tad, pēc apdrošināšanas prēmijas vai tās pirmās daļas samaksas apdrošināšanas polisē noteiktajā termiņā, apdrošināšanas līgums ir spēkā ar apdrošināšanas polisē norādīto spēkā stāšanās dienu.

10.5. Apdrošināšanas līguma darbības teritorija ir norādīta apdrošināšanas noteikumos un/vai polisē.

11. APDROŠINĀŠANAS LĪGUMA NOSLĒGŠANA UN SPĒKĀ ESAMĪBA

11.1. Apdrošināšanas līgums tiek slēgts, pamatojoties uz Apdrošinājumaņēmēja iesniegto apdrošināšanas pieteikumu un citu Apdrošinājumaņēmēja Apdrošinātajam sniegto informāciju.

11.2. Apdrošinātājs var izsniegt apdrošināšanas polisi ar Apdrošinātāja pārstāvja parakstu vai nosūtīt elektroniski no Apdrošinātāja datu sistēmas sagatavoto izdrukā. Polises spēkā esamību apstiprina prēmijas samaksa saskaņā ar apdrošināšanas līguma nosacījumiem.

11.3. Apdrošinājumaņēmējs apstiprina apdrošināšanas līguma noslēgšanu, veicot apdrošināšanas prēmijas maksājumus apdrošināšanas polisē norādītajā termiņā un apmērā un parakstot apdrošināšanas polisi pašrocīgi vai elektroniski.

11.4. Apdrošinātājs un Apdrošinājumaņēmējs var noslēgt apdrošināšanas līgumu arī ar Apdrošinātāja kataloga, presē publicētas Apdrošinātāja reklāmas, kurai pievienots pasūtījuma kupons, telefona, interneta, elektroniskā pasta, televīzijas, radio un citu informācijas nosūtīšanas vai pārraidīšanas līdzekļu starpniecību.

11.5. Apdrošināšanas aizsardzība stājas spēkā datumā un laikā, kas norādīts apdrošināšanas līgumā, ar nosacījumu, ka apdrošināšanas prēmijas maksājums (veicot apdrošināšanas prēmijas samaksu vairākos maksājumos – pirmais maksājums) veikts apdrošināšanas līgumā norādītajā termiņā un apmērā. Apdrošināšanas līgumā noteiktie pienākumi un saistības tiek vienlīdz attiecināti gan uz Apdrošinājumaņēmēju, gan Apdrošināto, kā arī to darbiniekiem vai personām, kuras lieto apdrošināto objektu vai kuras ir atbildīgas par apdrošināto objektu uz līguma vai citu tiesisku attiecību pamata.

11.6. Apdrošināšanas līgums tiek noslēgts latviešu valodā, ja vien Apdrošinātājs un Apdrošinājumaņēmējs rakstveidā nav vienojušies par apdrošināšanas līguma noslēgšanu citā valodā. Ja apdrošināšanas līgumā tiek lietota latviešu valoda un svešvaloda, tad pretrunu gadījumā prioritāte ir apdrošināšanas līguma tekstam latviešu valodā.

12. APDROŠINĀŠANAS PRĒMIJA

12.1. Apdrošinājumaņēmējam ir pienākums samaksāt apdrošināšanas prēmiju apdrošināšanas līgumā vai tam pievienotajā rēķinā noteiktajā

veidā, termiņā un apmērā.

12.2. Apdrošināšanas prēmijas maksājumi jāveic tādā valūtā, kādā apdrošināšanas polisē norādīta apdrošināšanas prēmija, vai citā valūtā, ja tāda norādīta rēķinā. Rēķins par apdrošināšanas prēmijas samaksu tiek pievienots apdrošināšanas līgumam vai tiek nosūtīts atsevišķi. Elektroniski sagatavots rēķins ir derīgs bez zīmoga un paraksta. Apdrošināšanas līguma puses var vienoties par citu rēķinu nosūtīšanas kārtību. Ja apdrošināšanas līgumā paredzēts maksāt apdrošināšanas prēmiju vairākās daļās, tad par katru daļu tiek izsniegts atsevišķs rēķins.

12.3. Ja Apdrošinātājs nav saņēmis apdrošināšanas prēmiju (ja apdrošināšanas prēmijas samaksa ir noteikta vienā maksājumā) vai tās pirmo daļu (ja apdrošināšanas prēmijas samaksa ir noteikta vairākās daļās) apdrošināšanas polisē norādītajā termiņā, apdrošināšanas līgums nav stājies spēkā, ievērojot sekojošus nosacījumus:

12.3.1. ja apdrošināšanas prēmija vai tās pirmā daļa ir samaksāta pēc apdrošināšanas polisē noteiktā termiņa, Apdrošinātājam ir tiesības atmaksāt iemaksāto apdrošināšanas prēmiju vai tās pirmo daļu. Šajā gadījumā Apdrošinātājam 10 darba dienu laikā no apdrošināšanas prēmijas vai tās pirmās daļas samaksas dienas ir jāatmaksā iemaksātā apdrošināšanas prēmija vai tās pirmā daļa, vai jānosūta Apdrošinājumaņēmējam lūgums paziņot Apdrošinātājam apdrošināšanas prēmijas vai tās pirmās daļas atmaksas veidu.

12.3.2. ja Apdrošinātājs 12.3.1. punktā noteiktajā termiņā neveic apdrošināšanas prēmijas vai tās pirmās daļas atmaksu, vai nenosūta Apdrošinājumaņēmējam 12.3.1.punktā minēto lūgumu, apdrošināšanas līgums ir spēkā ar apdrošināšanas polisē norādīto spēkā stāšanās dienu.

12.3.3. ja apdrošināšanas prēmija vai tās pirmā daļa ir samaksāta pēc apdrošināšanas polisē noteiktā prēmijas vai tās pirmās daļas samaksas termiņa un līdz šai dienai ir iestājies apdrošinātais risks, uzskatāms, ka apdrošināšanas līgums nav stājies spēkā un Apdrošinātājam ir pienākums paziņot Apdrošinājumaņēmējam par šā līguma spēkā neesamību un atmaksāt samaksāto apdrošināšanas prēmiju vai tās pirmo daļu 10 darba dienu laikā pēc apdrošināšanas prēmijas saņemšanas, vai nosūtīt lūgumu paziņot Apdrošinātājam apdrošināšanas prēmijas vai tās pirmās daļas atmaksas veidu, ja nav iespējams noskaidrot Apdrošinājumaņēmēja noreķina kontu.

12.4. Ja apdrošināšanas polisē noteiktā apdrošināšanas prēmija nav samaksāta pilnībā, Apdrošinātājam ir tiesības izbeigt apdrošināšanas līgumu, ievērojot sekojošus nosacījumus:

12.4.1. pirms apdrošināšanas līguma izbeigšanas Apdrošinātājs nosūta Apdrošinājumaņēmējam rakstveida brīdinājumu par nepilnīgu apdrošināšanas prēmijas samaksu, uzaicinot samaksāt apdrošināšanas prēmiju atbilstoši apdrošināšanas līguma noteikumiem un norādot apdrošināšanas prēmijas samaksas termiņu un nesamaksāšanas iespējamās sekas.

12.4.2. ja brīdinājumā noteiktajā apdrošināšanas prēmijas samaksas termiņā iestājas apdrošināšanas gadījums, Apdrošinātājs izmaksā apdrošināšanas atlīdzību, ja apdrošināšanas prēmija ir samaksāta brīdinājumā noteiktajā apdrošināšanas prēmijas samaksas termiņā un apmērā.

12.4.3. ja Apdrošinājumaņēmējs nesamaksā apdrošināšanas prēmiju brīdinājumā noteiktajā apdrošināšanas prēmijas samaksas termiņā un apmērā, apdrošināšanas līgums uzskatāms par izbeigtu, ja vien Apdrošinātājs brīdinājumā nav noteicis citādi.

12.5. Ja apdrošināšanas prēmija tiek maksāta ar pārskaitījumu, tad par samaksas datumu tiek uzskatīts datums, kad Apdrošinātājs ir saņēmis maksājumu reķinā norādītajā kontā.

13. APDROŠINĀŠANAS LĪGUMA DARBĪBAS PIRMSTERMIŅĀ IZBEIGŠANA

13.1. Apdrošinājumaņēmējam un Apdrošinātājam savstarpēji vienojoties, apdrošināšanas līgums var tikt izbeigts pirms termiņa.

13.2. Ja apdrošināšanas līgums tiek izbeigts pirms apdrošināšanas polisē noteiktā apdrošināšanas perioda beigu termiņa, Apdrošinātājs atmaksā apdrošināšanas prēmijas daļu, kas attiecas uz atlikušo apdrošināšanas periodu un atlikušajām apdrošināšanas saistībām, ieturot līdz 20% no apdrošināšanas prēmijas par atlikušo Apdrošināšanas periodu, lai segtu ar apdrošināšanas līguma noslēgšanu saistītos administratīvos izdevumus.

13.3. Ja apdrošināšanas līgums tiek izbeigts pirms apdrošināšanas polisē noteiktā apdrošināšanas perioda beigu termiņa, apdrošināšanas prēmija netiek atmaksāta, ja pēc apdrošinātā riska iestāšanās ir iesniegts apdrošināšanas atlīdzības pieteikums un paredzamā vai izmaksāta apdrošināšanas atlīdzība pārsniedz Apdrošinājumaņēmēja iemaksāto apdrošināšanas prēmiju. Ja paredzamā vai izmaksātā apdrošināšanas atlīdzība ir mazāka nekā starpība starp iemaksāto apdrošināšanas prēmiju un apdrošināšanas prēmijas daļu par apdrošināšanas līguma darbības izmantoto periodu, Apdrošinātājs atmaksā Apdrošinājumaņēmējam prēmijas daļu, kuras apmēru nosaka no samaksātās apdrošināšanas prēmijas atskaitot:

13.3.1. paredzamo vai izmaksāto apdrošināšanas atlīdzību;

13.3.2. apdrošināšanas prēmijas daļu par apdrošināšanas līguma darbības izmantoto periodu;

13.3.3. ar apdrošināšanas līguma noslēgšanu saistītos administratīvos izdevumus līdz 20% no apdrošināšanas prēmijas par atlikušo apdrošināšanas periodu.

13.4. Apdrošinātājam un Apdrošinājumaņēmējam vienojoties, apdrošināšanas prēmijas daļa var tikt ieskaitīta kā citas apdrošināšanas polises samaksa un šādā gadījumā, ja apdrošināšanas līguma darbības laikā netika izmaksāta apdrošināšanas atlīdzība/-as, aprēķinot apdrošināšanas prēmijas daļu saskaņā ar šī punkta noteikumiem, netiek atskaitīti ar apdrošināšanas polises noslēgšanu saistītie izdevumi.

13.5. Apdrošinātājs ir tiesīgs vienpusēji, izbeigt apdrošināšanas līguma darbību šādos gadījumos:

13.5.1. ja Apdrošinājumaņēmējs, Apdrošinātais slēdzot apdrošināšanas līgumu, tā darbības laikā vai pēc apdrošinātā riska iestāšanās, tajā skaitā iesniedzot apdrošināšanas atlīdzības pieteikumu, ar ļaunu nolūku vai rupjas neuzmanības dēļ ir sniedzis nepatiesu informāciju vai atsakās sniegt apdrošinātāja pieprasīto informāciju;

13.5.2. ja Apdrošinātais vai Apdrošinājumaņēmējs ar ļaunu nolūku vai rupjas neuzmanības dēļ ir veicis darbību vai pieļāvis bezdarbību, kas palielina apdrošināto risku un par to nav paziņojis Apdrošinātājam;

13.5.3. pēc apdrošināšanas atlīdzības izmaksas;

13.5.4. ja apdrošināšanas prēmija nav samaksāta pilnībā;

13.5.5. citos Latvijas Republikas tiesību aktos noteiktajos gadījumos.

13.6. Ja apdrošināšanas līguma darbība tiek izbeigta saskaņā ar punktiem **13.5.1.** un **13.5.2.**, tad apdrošināšanas prēmijas daļa netiek atmaksāta.

13.7. Ja Apdrošināšanas līguma darbība tiek izbeigta, izsūtot apdrošinājumaņēmējam rakstisku paziņojumu uz polisē norādīto adresi punktā **13.5.** minētajos gadījumos un, ja Latvijas Republikas tiesību aktos nav noteikta cita apdrošināšanas līguma izbeigšanas kārtība, apdrošināšanas līgums tiek izbeigts pēc 15 dienām no rakstveida paziņojuma nosūtīšanas dienas.

13.8. Ja Apdrošinājumaņēmējs, kas ir patērētājs, ir noslēdzis apdrošināšanas līgumu ar distances saziņas līdzekļa starpniecību, un apdrošināšanas līguma termiņš nav īsāks par vienu mēnesi,

Apdrošinājumaņēmējs var izmatot atteikuma tiesības, tas ir, 14 dienu laikā no apdrošināšanas līguma noslēgšanas dienas atkāpties no noslēgtā apdrošināšanas līguma, iesniedzot Apdrošinātājam pašrocīgi vai elektroniski parakstītu atteikumu. Apdrošinātājs ne vēlāk kā 30 dienu laikā no atteikuma saņemšanas atmaksā Apdrošinājumaņēmējam uz norēķinu kontu, no kura tika veikts apdrošināšanas prēmijas maksājums, apdrošināšanas prēmijas daļu, kuru nosaka, atskaitot no iemaksātās apdrošināšanas prēmijas daļu par apdrošināšanas līguma darbības izbeigušos periodu, kā arī pierādāmos ar apdrošināšanas līguma noslēgšanu saistītos Apdrošinātāja izdevumus, kuri nepārsniedz 20% no apdrošināšanas prēmijas.

14. CITI NOTEIKUMI

14.1. Apdrošināšanas līgumu var grozīt, Apdrošinājumaņēmējam un Apdrošinātājam par to atsevišķi vienojoties rakstveidā.

14.2. Apdrošinātājam, izmaksājot apdrošināšanas atlīdzību, ir prasījuma tiesības pret personu, kura ir atbildīga par nodarītajiem zaudējumiem izmaksātās apdrošināšanas atlīdzības apmērā.

14.3. Apdrošinātājs nevar versties ar regresa prasību pret Apdrošinātā bērniem, vecākiem vai laulāto. Izņēmums ir tādi apdrošināšanas gadījumi, kas izraisīti ar ļaunu nolūku vai rupjas neuzmanības dēļ.

14.4. Apdrošinātājam ir tiesības vērsties ar regresa prasību pret Apdrošināto, ja Apdrošinātājs ir izmaksājis apdrošināšanas atlīdzību trešajai personai un apdrošinātais risks ir iestājies Apdrošinātā ļauna nolūka rezultātā, kā arī gadījumos, kad regresa tiesības ir īpaši norādītas apdrošināšanas polisē.

14.5. Ja Apdrošinājumaņēmējs vai Apdrošinātais atsakās no savas prasības pret trešo personu vai atsakās no tiesībām, kas dod pamatu šādai prasībai, Apdrošinātājs tiek atbrīvots no tā līgumsaistībām tādā apmērā, kādā tas būtu varējis pieprasīt segto apdrošināšanas atlīdzību, pamatojoties uz šo prasību vai šīm tiesībām.

14.6. Apdrošinājumaņēmēja vai Apdrošinātā sūdzības vai pretenzijas, kas iesniegtas rakstiski, Apdrošinātājs izskata un sniedz rakstisku atbildi 30 dienu laikā no sūdzības vai pretenzijas saņemšanas dienas.

14.7. Apdrošinājumaņēmējs piekrīt, ka Apdrošinātājs kā sistēmas pārzinis un personas datu operators apstrādā apdrošinājumaņēmēja personas datus (tai skaitā sensitīvus datus un personas identifikācijas (klasifikācijas) kodus) ar mērķi nodrošināt apdrošināšanas līguma izpildi, vai ar mērķi sniegt Apdrošinājumaņēmējam informāciju par Apdrošinātāja un tā sadarbības partneru sniedzamiem pakalpojumiem, un/vai nodod tos apstrādei trešajai personai ar mērķi nodrošināt apdrošināšanas līguma izpildi, vai ar mērķi sniegt Apdrošinājumaņēmējam Apdrošinātāja noteikto informāciju par Apdrošinātāja sniedzamiem pakalpojumiem.

14.8. Apdrošinātājs ir Latvijas Bankas Kredītu reģistra dalībnieks, kas var pieprasīt no reģistra informāciju par personu, kura iesniegusi Apdrošinātājam apdrošināšanas pieteikumu. Apdrošinātājs neizpauž trešajām personām informāciju par Apdrošinājumaņēmēju un Apdrošināto, izņemot Latvijas Republikas tiesību aktos noteiktos gadījumus. Tomēr Apdrošinātājam tā komercdarbības efektivitātes nodrošināšanai ir tiesības apmainīties ar citiem apdrošinātājiem ar ziņām par Apdrošināto un Apdrošinājumaņēmēju.

14.9. Apdrošinātājs apdrošināšanas līguma darbības laikā sazinās ar Apdrošināto un Apdrošinājumaņēmēju latviešu valodā.

14.10. No apdrošināšanas līguma izrietošo attiecību regulēšanai tiek piemērots Latvijas Republikas likums "Par apdrošināšanas līgumu", Latvijas Republikas Civillikums un citi Latvijas Republikas tiesību akti.

14.11. Visi strīdi apdrošināšanas līguma sakarā tiek risināti sarunu ceļā. Ja vienošanās netiek panākta, strīds tiek nodots izšķiršanai tiesā Latvijas Republikas tiesību aktos noteiktajā kārtībā.

14.12. Apdrošinātāja darbības uzraudzību veic Finanšu un kapitāla tirgus komisija, Kungu iela 1, Rīga, LV-1050, Latvija.

Deividas Raipa,
Valdes priekšsēdētājs

Tomasz Rowicki,
Valdes loceklis